Regionrådsberedningen

SKRIVELSE
2021-01-13

RS 2019-1169

Regionstyrelsen

Motion 2019:69 av Tara Twana (S) om att motverka digitalt utanförskap i samband med sjukhusvistelse

Föredragande regionråd: Anna Starbrink

Ärendebeskrivning

Tara Twana (S) har till regionfullmäktige inkommit med en motion i vilken hon föreslår att kulturnämnden ges i uppdrag att göra en handlingsplan för att motverka digitalt utanförskap i samband med sjukhusvistelse.

Förslag till beslut

Regionrådsberedningen föreslår regionstyrelsen föreslå att regionfullmäktige beslutar följande.

Motion 2019:69 av Tara Twana (S) anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i regionrådsberedningens skrivelse.

Regionrådsberedningens motivering

Kultur är en integrerad del av Region Stockholms hälso- och sjukvård och har en positiv inverkan på patienters rehabilitering i samband med vistelser på sjukhus. Region Stockholm har som ambition att nyttja digitala lösningar brett för att utveckla vården.

Frågan om en utvecklad digitalisering och behovet av att bättre tillgängliggöra kultur via digitala medier finns som insatsområde i kulturstrategin för Stockholmsregionen. Därutöver finns digital utveckling och således digitalt utanförskap med som en del av den regionala biblioteksplanen för 2020–2023. Kompetenscentrum för kultur och hälsa arbetar med att säkerställa tillgången till kultur inom vården.

Region Stockholms tillgång till wifi för inneliggande patienter främjar i sin tur möjligheten att använda digitalt kulturutbud. Rörande frågan om ett digitaliserat sjukhusbibliotek finns redan befintliga e-bokslösningar; e-böcker kan lånas elektroniskt via folkbibliotek där patienten har lånekort och Karolinska Universitetssjukhuset har ett avtal med Stockholms stadsbibliotek.

Med andra ord pågår redan den utveckling som motionären efterfrågar inom Region Stockholm.

Beslutsunderlag
Regiondirektörens tjänsteutlåtande
Motion 2019:69
Hälso- och sjukvårdsnämndens protokollsutdrag den 9 september 2020
Hälso- och sjukvårdsförvaltningens tjänsteutlåtande den 4 september 2020
Kulturnämndens protokollsutdrag 3 september 2020
Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande den 3 september 2020
Karolinska Universitetssjukhuset yttrande den 29 september 2020
Fastighet- och servicenämndens yttrande den 22 oktober 2020

Irene Svenonius Anna Starbrink

Regionstyrelsen
Regionledningskontoret
Örjan Scheller

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2020-12-11

RS 2019-1169

Regionstyrelsen

Motion 2019:69 av Tara Twana (S) om att motverka digitalt utanförskap i samband med sjukhusvistelse

Ärendebeskrivning

Tara Twana (S) har till regionfullmäktige inkommit med en motion i vilken hon föreslår att kulturnämnden ges i uppdrag att göra en handlingsplan för att motverka digitalt utanförskap i samband med sjukhusvistelse.

Beslutsunderlag

Regiondirektörens tjänsteutlåtande
Motion 2019:69
Hälso- och sjukvårdsnämndens protokollsutdrag den 9 september 2020
Hälso- och sjukvårdsförvaltningens tjänsteutlåtande den 4 september 2020
Kulturnämndens protokollsutdrag 3 september 2020
Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande den 3 september 2020
Karolinska Universitetssjukhuset yttrande den 29 september 2020
Fastighet- och servicenämndens yttrande den 22 oktober 2020

Förslag till beslut

Regionrådsberedningen föreslår regionstyrelsen föreslå att regionfullmäktige beslutar följande.

> Motion 2019:69 av Tara Twana (S) anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i regiondirektörens tjänsteutlåtande.

Regionledningskontorets förslag och motivering

Sammanfattning
Motionären föreslår att kulturnämnden ges i uppdrag att upprätta en handlingsplan för att motverka digitalt utanförskap vid sjukhusvistelse. Vidare framför motionären att digitaliseringens möjligheter för att tillgängliggöra kultur i större utsträckning måste användas inom hälso- och sjukvården. Frågor om ökad tillgänglighet av kultur under sjukhusvistelse, digitalisering av sjukhusbibliotek och hur gratis wifi kan införas behöver utredas.

Regionledningskontoret konstaterar att flera av de funktioner som efterfrågas i motionen redan idag finns implementerade i Region Stockholm. Det pågår också vidareutveckling av funktioner för att kunna

erbjuda sådana tjänster som föreslås i motionen. Mot denna bakgrund bedömer regionledningskontoret att motionen ska anses besvarad.

Bakgrund
I motionen framförs att flera studier har visat att kultur har en positiv inverkan på patienters återhämtning i samband med längre vistelser på sjukhus. Digitaliseringens möjligheter för att tillgängliggöra kultur måste i större utsträckning användas inom hälso- och sjukvården.
Motionären föreslår att det behöver göras en översyn av vad som gjorts och vad som kan göras för att öka tillgängligheten till kultur under sjukhusvistelse. Exempel som framförs är digitaliserat sjukhusbibliotek för patienterna och gratis wifi för patienter som vistas på sjukhus under en lång tid. Motionären menar att möjligheterna att införa denna typ av lösningar behöver utredas.

Motionen har remitterats till hälso- och sjukvårdsnämnden, kulturnämnden, fastighet- och servicenämnden samt Karolinska Universitetssjukhuset.

Överväganden
Den utveckling som motionären efterfrågar pågår redan inom Region Stockholms vårdverksamheter. Detta bekräftas och beskrivs också i fastighets- och servicenämndens, hälso- och sjukvårdsnämndens, Karolinska Universitetssjukhusets och kulturnämndens yttranden samt i dialogen med Stockholms läns sjukvårdsområde. Flera av de tekniska lösningar som efterfrågas i motionen finns redan idag implementerade i Region Stockholm och utveckling av fler funktioner pågår.

Kulturnämnden har frågan om en utvecklad digitalisering och behovet av att bättre tillgängliggöra kultur även via digitala medier som ett av regionala kulturstrategins insatsområden (KN 2017/707). Till insatsområdet hör också frågan om digitalt utanförskap. Förutom att detta adresseras i den mer övergripande kulturstrategin finns digital utveckling och därmed digitalt utanförskap också med som en del av den av nämnden beslutade regionala biblioteksplanen som gäller år 2020–2023. En satsning för att visa konsten fysiskt kompletterats med en app som visar konsten i de olika vårdmiljöerna. Genom appen kan enskilda även uppleva konst som finns i andra vårdmiljöer än den personen själv vistas i.

Angående digitaliserat sjukhusbibliotek anser kulturnämnden att om digitala lösningar efterfrågas för läsande så finns redan befintliga e-

bokslösningar. E-böcker kan lånas elektroniskt via folkbibliotek där patienten har lånekort.

Hälso- och sjukvårdsnämnden beskriver att patienters tillgång till wifi på Region Stockholms sjukhus bedöms som relativt god. Streamingtjänster av musik, film och litteratur är exempel på digitala kanaler med kulturutbud. Därmed främjar sjukhusens tillgång till wifi för inneliggande patienter möjligheten att använda digitalt kulturutbud. Det pågår också arbete inom ramen för kompetenscentrum för kultur och hälsa för att säkerställa tillgång till kultur inom vården.

Karolinska Universitetssjukhuset tillhandahåller publikt wifi för patienter och anhöriga och har under senare tid även möjliggjort anhörigbesök via video för vissa patienter. När det gäller digitaliserat sjukhusbibliotek har sjukhuset ett avtal med Stockholms stadsbibliotek, vilket ger samtliga patienter tillgång till e-böcker, ljudböcker och filmer.

Regionledningskontoret har haft en dialog med Stockholms läns sjukvårdsområde i ärendet. De erbjuder idag ett trådlöst gästnät gratis för patienter och besökare via en självserviceportal. För att möta det ökade behovet arbetar Stockholms läns sjukvårdsområde löpande med att förbättra tjänstens prestanda och användarvänlighet för att möta patienterna behov.

Fastighets- och servicenämnden tar i sitt remissvar upp att frågan om tillgången av wifi-nätverk är en bredare fråga än att kunna ta del av kulturutbud. Fastighets- och servicenämnden kan inte utifrån sin roll bedöma behov att särskilt stimulera utbyggnaden av sådana trådlösa nät med patientåtkomst generellt eller i vissa typer av vårdverksamheter utan denna bedömning behöver göras av vårdgivarna som har dialog med patienterna.

Generellt kan därutöver konstateras att regionfullmäktige redan i budget för 2019 och 2020 tydliggjort med ambitionen att digitala lösningar ska nyttjas brett för att utveckla vården.

Mot bakgrund av ovanstående bedömer regionledningskontoret att den efterfrågade utvecklingen redan pågår. Regionledningskontoret föreslår därför att motionen ska anses besvarad.

Ekonomiska konsekvenser
Besvarandet av motionen har inga ekonomiska konsekvenser.

Carina Lundberg Uudelepp
Regiondirektör

Anton Västberg
Tf. stabschef

Beslutsexpediering:
Akt
Regionledningskontoret Strategisk IT
Hälso- och sjukvårdsnämnden
Kulturnämnden
Karolinska Universitetssjukhuset
Fastighet- och servicenämnden

Godkänd av Carina Lundberg Uudelepp, 2020-12-11

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

Ankom
Region Stockholm
2019 -12- 10
Dnr. RS 2019-1169

MOTION

2019-11-19

2019:64

Motion av Tara Twana (S) om att motverka digitalt utanförskap i samband med sjukhusvistelse

Flera studier har visat att kultur har en positiv inverkan på patienters återhämtning i samband med längre vistelser på sjukhus. Digitaliseringens möjligheter för att tillgängliggöra kultur måste i större utsträckning användas inom hälso-och sjukvården.

Det behöver göras en översyn av vad som gjorts och vad som kan göras för att öka tillgängligheten till kultur under sjukhusvistelse. Har regionen exempelvis digitaliserat sjukhusbibliotek för patienterna?

Ett konkret exempel för att öka den digitala tillgängligheten är gratis Wi-fi för patienter som vistas på sjukhuset under en lång tid. Det behöver utredas hur möjligheterna att införa detta ser ut.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår Socialdemokraterna regionfullmäktige besluta:

att ge kulturnämnden i uppdrag att göra en handlingsplan för att motverka digitalt utanförskap i samband med sjukhusvistelse

Stockholm den 2019-11-14

Tara Twana (S)

Region Stockholm

Hälso- och sjukvårdsnämnden

PROTOKOLLSUTDRAG
2020-09-24

§ 201
Yttrande över motion 2019:64 av Tara Twana (S) om att motverka digitalt utanförskap i samband med sjukhusvistelse

HSN 2020-0084

Ärendebeskrivning

Regionstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över en motion om att motverka digitalt utanförskap i samband med sjukhusvistelse. I motionen föreslår Tara Twana (S) att det behöver göras en översyn av vad som har gjorts och vad som kan göras för att öka tillgängligheten till kultur under sjukhusvistelse, till exempel kan regionen digitalisera sjukhusbiblioteken för patienter. Vidare föreslås att utreda möjligheterna att införa gratis wi-fi för patienter som vistas på sjukhuset under lång tid. Mot bakgrund av detta har Socialdemokraterna föreslagit regionfullmäktige att besluta om att ge kulturnämnden i uppdrag att göra en handlingsplan för att motverka digitalt utanförskap i samband med sjukhusvistelse.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Motion 2019:64 av Tara Twana (S)
Protokollsutdrag valfrihet- och tillgänglighetsberedningen 2020-09-16 § 41

Yrkanden

1. Ordföranden Anna Starbrink (L) yrkar bifall till valfrihet- och tillgänglighetsberedningens förslag.
2. Talla Alkurdi (S) yrkar med instämmande av Jonas Lindberg (V) bifall till motionen.

Propositionsordning

Ordföranden Anna Starbrink (L) ställer proposition på förslagen och finner att hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar enligt ordförandens förslag.

Beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

Tjänsteutlåtande över motion 2019:64 av Tara Twana (S) om att motverka digitalt utanförskap i samband med sjukhusvistelse överlämnas till regionstyrelsen som nämndens yttrande.

Reservation

Talla Alkurdi (S) anmäler att S-ledamöterna reserverar sig mot beslutet.
Jonas Lindberg (V) anmäler att V-ledamöterna reserverar sig mot beslutet.

Expedieras till

Regionstyrelsen

§ 41
Yttrande över motion 2019:64 av Tara Twana (S) om att motverka digitalt utanförskap i samband med sjukhusvistelse

HSN 2020-0084

Ärendebeskrivning

Regionstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över en motion om att motverka digitalt utanförskap i samband med sjukhusvistelse. I motionen föreslår Tara Twana (S) att det behöver göras en översyn av vad som gjorts och vad som kan göras för att öka tillgängligheten till kultur under sjukhusvistelse till exempel om regionen har digitaliserat sjukhusbiblioteken för patienter. Vidare föreslås att utreda möjligheterna att införa gratis wi-fi för patienter som vistas på sjukhuset under lång tid. Mot bakgrund av detta har Socialdemokraterna föreslagit regionfullmäktige att besluta om att ge kulturnämnden i uppdrag att göra en handlingsplan för att motverka digitalt utanförskap i samband med sjukhusvistelse.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Motion 2019:64 av Tara Twana (S)

Yrkanden

Ordförande Tobias Nässén (M) yrkar bifall till förvaltningens förslag.
Petra Larsson (S) yrkar bifall till motionen.

Propositionsordning

Ordförande Tobias Nässén (M) ställer yrkanden mot varandra och finner att beredningen beslutar enligt förvaltningens förslag.

Beslut

Valfrihets- och tillgänglighetsberedningen beslutar föreslå hälso- och sjukvårdsnämnden att besluta följande:

> Tjänsteutlåtande över motion 2019:64 av Tara Twana (S) om att motverka digitalt utanförskap i samband med sjukhusvistelse överlämnas till regionstyrelsen som nämndens yttrande.

Deltar ej i beslut

Mehdi Oguszoy (V) deltar inte i beslutet.

Region Stockholm

Valfrihets- och tillgänglighetsberedningen

PROTOKOLL
2020-09-16

HSN 2020-0218

Expedieras till

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Akten

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Verksamhetsplanering och uppföljning
Lisa Hagberg

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2020-09-04

HSN 2020-0084

Hälso- och
sjukvårdsnämnden

Yttrande över motion 2019:64 av Tara Twana (S) om att motverka digitalt utanförskap i samband med sjukhusvistelse

Ärendebeskrivning

Regionstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över en motion om att motverka digitalt utanförskap i samband med sjukhusvistelse. I motionen föreslår Tara Twana (S) att det behöver göras en översyn av vad som har gjorts och vad som kan göras för att öka tillgängligheten till kultur under sjukhusvistelse, till exempel kan regionen digitalisera sjukhusbiblioteken för patienter. Vidare föreslås att utreda möjligheterna att införa gratis wi-fi för patienter som vistas på sjukhuset under lång tid. Mot bakgrund av detta har Socialdemokraterna föreslagit regionfullmäktige att besluta om att ge kulturnämnden i uppdrag att göra en handlingsplan för att motverka digitalt utanförskap i samband med sjukhusvistelse.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Motion 2019:64 av Tara Twana (S)

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i valfrihets- och tillgänglighetsberedningen.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

Tjänsteutlåtande över motion 2019:64 av Tara Twana (S) om att motverka digitalt utanförskap i samband med sjukhusvistelse överlämnas till regionstyrelsen som nämndens yttrande.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund
Stockholms län växer med cirka 38 000 invånare varje år. Den största ökningen märks i de yngre och äldre åldrarna. Den stora satsningen på hälso- och sjukvården ska säkerställa att dagens och framtidens invånare enkelt har tillgång till rätt vård, med rätt kompetens, på rätt plats, i rätt tid utifrån sina vårdbehov. Nya arbetssätt med digitalisering som stöd är ett sätt att möta det ökande behovet av vård. Genom att utnyttja digitala kommunikationskanaler och modern informationshantering kan vården bli både mer resurseffektiv och individanpassad.

Digitalisering genomsyrar de flesta samhällssektorer, så även hälso- och sjukvården som under många år arbetat med e-hälsa och utvecklat sätt att använda digitala tekniker för att kommunicera med och behandla patienter. Utvecklingen indikerar att det bästa sättet att nå målet, att ge invånarna rätt vård, med rätt kompetens, på rätt plats, i rätt tid utifrån sina vårdbehov, är en kombination av digital och fysisk vård.

Lagen om tillgänglighet till digital offentlig service
En viktig aspekt av att motverka digitalt utanförskap är att säkerställa att digital offentlig service ska vara tillgänglig för alla, även för personer med funktionsvariationer.

Sedan december 2016 ska alla EU-länder ha lagar som syftar till ökad digital tillgänglighet för alla användare, inklusive personer med funktionsnedsättning enligt EU- direktivet (2016/2102) om tillgänglighet avseende offentliga myndigheters webbplatser och mobila applikationer. För personer med funktionsvariationer kan en god tillgänglighet vara avgörande för att kunna ta del av den digitala servicen. I syfte att uppnå direktivet stiftades *lagen om tillgänglighet till digital service (2018:1937)* som började gälla från 1 januari 2019 och där lagkraven införs succesivt. För nya webbplatser (offentliggjorda efter 23 september 2018) började lagkraven gälla 2019, för befintliga webbplatser (offentliggjorda innan 23 september 2018) börjar lagkraven gälla från och med 23 september 2020 och för publika appar börjar lagkravet införas från och med 23 juni 2021. *Lagen om tillgänglighet till digital offentlig service* ger användaren möjlighet att påtala brister i den digitala offentliga servicen, som till exempel offentliga hemsidor.

I regeringens digitaliseringsstrategi (N2017/03643/D) anges riktningen för Sveriges digitaliseringspolitik som framhåller vikten av *digital delaktighet*

där alla ska kunna känna tillit till digitala tjänster och både vilja och kunna bidra till användningen av digitala tjänster.

Arbete för att öka den digitala tillgängligheten
Inom regionen har flera åtgärder genomförts för att öka den digitala tillgängligheten till Region Stockholms digitala tjänsteutbud utifrån *lagen om tillgänglighet till digital offentlig service*. Inom hälso-och sjukvårdsförvaltningen pågår aktiviteter för att öka möjligheten att tillhandahålla tillgängliga digitala tjänster. Bland annat har en e-utbildning tagits fram som riktar sig till berörda inom regionen som förklarar bland annat vad lagen om tillgänglighet till digital offentlig service innebär för verksamheterna tillika med praktiskt stöd för beslutsfattare och medarbetare som arbetar med e-tjänsterna. Därtill genomför förvaltningen tillgänglighetsanalyser med åtgärdslistor för olika e-tjänster inom regionen.

Hälso-och sjukvårdsförvaltningen tillhandahåller för regionens invånare ett stort antal nationella e-tjänster via plattformen 1177 Vårdguiden som förvaltas av Inera AB som också har i uppdrag att utveckla dessa. Under perioden 2019-2020 prioriteras 12 av dessa e-tjänster för tillgänglighetsanspassningar. Prioriteringen har skett utifrån de lagkrav som regleras i *lagen om tillgänglighet till digital offentlig service*. Vidare genomförs inom Inera AB:s organisation aktiviteter för att öka förmågan att tillhandahålla tillgängliga tjänster som uppfyller de tidigare nämnda lagkraven. Dessa aktiviteter inkluderar bland annat att utveckla en stödfunktion för samordning och stöd vid genomförande av aktiviteter, utbildningsinsatser inom tillgänglighetsområdet, samverkan med föreningar och andra aktörer, revisioner och lärande utifrån dessa samt utveckla stöd till regionerna i samarbete med dessa.

Kultur inom Region Stockholm
Kultur är en av fyra kärnverksamheter i Region Stockholm. Alla invånare har rätt att ta del av kultur – även de som vistas inom vård och omsorg. Forskning visar att kultur kan bidra till förbättrad hälsa och livskvalitet. Därför ska kulturen vara en naturlig och integrerad del i hälso- och sjukvården och omsorgen i vårdkedjans olika delar. Utifrån detta beslutade Stockholms läns landsting 2015 att ge kulturförvaltningen och hälso- och sjukvårdsförvaltningen i uppdrag att gemensamt utveckla ett kompetenscentrum för kultur och hälsa inom länets hälso- och sjukvård samt äldreomsorg. (LS 2015-0039, LS 1312-1542, LS 1403-0399, HSN 2016-3286).

Kompetenscentrum för kultur och hälsa är sedan 2018 en ordinarie verksamhet inom Region Stockholm. Deras uppdrag är att verka för att

kultur ska integreras i regionens ordinarie vård-och omsorgsverksamhet samt att främja ett humanistiskt synsätt på området kultur och hälsa. Kompetenscentrum för kultur och hälsa arbetar bland annat med att samla, sprida och främja forskning och kompetensutveckling och bidra till nya arbetssätt. Dessutom bidrar centrumet till att stärka kulturinnehållet inom vård och omsorg i form av kompetensutveckling för av vård - och omsorgspersonal respektive kulturutövare.

Landstingsfullmäktige tog i juni 2018 beslut om en regional kulturstrategi (KN 2017/707) som knyter an till *RUFS 2050* – Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen (TRN 2015-0015). Den regionala kulturstrategin är en vägledning för hur Region Stockholm och kommunerna i länet tillsammans kan arbeta med de övergripande kulturfrågorna. Kulturstrategin lyfter fram hur kultur genom att bland annat bidra till en ökad inkludering och delaktighet kan ha en positiv inverkan på människors hälsa och på länets folkhälsoarbete. I Region Stockholms budget 2019 (LS 2017-1455) står att ”Konst och kultur är en naturlig del av vård och omsorg. Därför ska Region Stockholm fortsatt utveckla och bedriva verksamhet genom Kompetenscentrum för kultur och hälsa.” Likaså framgår det i regionfullmäktigesbudget för 2020 (RS 2019-0829) att Kompetenscentrum för kultur och hälsa ska syfta till att främja ett tvärvetenskapligt synsätt på området kultur och hälsa utvecklas mot att bli ett ledande kompetenscentrum för kultur inom vården i länet, Ett exempel på främjande av digitalisering och kultur inom vården är införandet av VR (Virtual Reality) film i de dagliga aktiviteterna på några äldreboenden inom regionen.

Tillgång till wifi för inneliggande patienter
En förfrågan kring sjukhusens möjligheter för inneliggande patienter att få tillgång till wifi har ställts till akutsjukhusen inom regionen.

Samtliga sjukhus uppger att inneliggande patienter har tillgång till wifi. Dock visar svaren att sjukhusen har lite olika lösningar på hur patienter når nätet, som exempel behöver patienterna på Södersjukhuset registrera sig för att kunna logga in, medan på Danderyds sjukhus AB behöver patienterna först svara på några frågor för att sedan kunna få tillgång till inloggningsuppgifter. På Södersjukhuset planeras till våren en utökning av tiden för tillgång till wifi som idag är åtta timmar innan en ny inloggning behöver göras.

Digitalisering av sjukhusbibliotek
Frågan om sjukhusens sjukhusbibliotek går att nå digitalt har också ställts till ovanstående nämnda sjukhus. På grund det rådande läget med

anledning av COVID-19 så har inte Karolinska universitetssjukhuset kunnat lämna något svar.

När det gäller digitalisering av sjukhusbiblioteken har S:t Eriks ögonsjukhus inget sjukhusbibliotek på grund avkorta vårdtider som i regel är 1-2 dagar. Inte heller Södertälje sjukhus har något eget sjukhusbibliotek. Här har patienterna i stället tillgång till digital bibliotekssservice från andra bibliotek i regionen via intranätet. Capio S:t Göras sjukhus har sett över och diskuterat ljudboktjänst där det skulle vara möjligt att få fri tillgång till ljudböcker via streamingtjänst under cirka 14 dagar och därefter mot betalning, arbetet har ännu inte påbörjats.

Södersjukhuset har medicinska e-resurser, det vill säga artiklar, tidskrifter, e-böcker, beslutsstöd, instruktionsfilmer med mera digitalt som går att nå via bibliotekters plattform. Detta drivs tillsammans med sjukhusbiblioteken på Karolinska universitetssjukhuset och Danderyds sjukhus AB. Det medicinska biblioteket på Danderyds sjukhus AB har som uppdrag att framförallt ge vårdpersonal, studenter och forskare tillgång till medicinsk forskning och stödja medarbetare med informationssökning och hantering.

Till medicinska bibliotekets målgrupper hör också patienter och anhöriga. Dock är detta en mindre del av bibliotekets uppdrag idag som delvis beror på att Danderyds sjukhus AB är ett akutsjukhus med en relativt snabb genomströmning av patienter. Till bibliotekets samlingar hör hälsoinformation som riktar sig till patienter. Dessa finns främst i tryckt form som gör att patienterna behöver komma till biblioteket för att ta del av dem. Det gäller också för lån av ljudböcker. Skönlitteratur och filmer finns också att tillgå. Patienter kan även på plats i biblioteket använda datorer med gratis internetuppkoppling.

Överväganden
Patienters tillgång till wifi på Region Stockholms sjukhus bedöms som relativt god. Samhället blir allt mer digitaliserat och fler och fler invånare använder digitala tjänster via datorer, läsplattor och telefoner. Streamingtjänster av musik, film och litteratur är exempel på digitala kanaler med kulturutbud. Därmed främjar sjukhusens tillgång till wifi för inneliggande patienter möjligheten att använda digitalt kulturutbud. Det pågår också arbete inom ramen för kompetenscentrum för kultur och hälsa för att säkerställa tillgång till kultur inom vården. En viktig aspekt av att motverka digitalt utanförskap är att säkerställa att digital offentlig service ska vara tillgänglig för alla, även för personer med funktionsvariationer. Inom regionen har flera åtgärder genomförts för att öka den digitala tillgängligheten till Region Stockholms digitala tjänsteutbud utifrån *lagen om tillgänglighet till digital offentlig service*.

Ekonomiska konsekvenser
Förslaget innebär inga ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för patientsäkerhet
Förslaget innebär inga konsekvenser som påverkar patientsäkerheten.

Konsekvenser för jämlik och jämställd vård
Förslaget innebär inga konsekvenser som påverkar jämlik och jämställd vård.

Miljökonsekvenser
Förslaget innebär inga konsekvenser som påverkar miljön.

Administrativa konsekvenser
Förslaget innebär inga konsekvenser som påverkar administrationen.

Björn Eriksson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Lena Furmark
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Regionstyrelsen

Godkänd av Björn Eriksson, 2020-09-04

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

Ankom
Region Stockholm
2019 -12- 10
Dnr. RS 2019-1169

MOTION

2019-11-19

2019:64

Motion av Tara Twana (S) om att motverka digitalt utanförskap i samband med sjukhusvistelse

Flera studier har visat att kultur har en positiv inverkan på patienters återhämtning i samband med längre vistelser på sjukhus. Digitaliseringens möjligheter för att tillgängliggöra kultur måste i större utsträckning användas inom hälso-och sjukvården.

Det behöver göras en översyn av vad som gjorts och vad som kan göras för att öka tillgängligheten till kultur under sjukhusvistelse. Har regionen exempelvis digitaliserat sjukhusbibliotek för patienterna?

Ett konkret exempel för att öka den digitala tillgängligheten är gratis Wi-fi för patienter som vistas på sjukhuset under en lång tid. Det behöver utredas hur möjligheterna att införa detta ser ut.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår Socialdemokraterna regionfullmäktige besluta:

att ge kulturnämnden i uppdrag att göra en handlingsplan för att motverka digitalt utanförskap i samband med sjukhusvistelse

Stockholm den 2019-11-14

Tara Twana (S)

Region Stockholm

Kulturnämnden

PROTOKOLL
2020-09-23

§ 71

2020/191 Remissvar - Motion 2019:64 Att motverka digitalt utanförskap i samband med sjukhusvistelse

Ärendebeskrivning
Ärendet är ett remissyttrande över en motion gällande digitalt utanförskap i samband med sjukhusvistelse. Motionen är även ställd till hälso- och sjukvårdsnämnden, Karolinska Universitetssjukhuset och fastighets- och servicenämnden.

Yttrandet ska sändas till regionstyrelseförvaltningen senast 2020-10-01. Svaret skulle ursprungligen ha varit insänt 2020-06-01, men har blivit senarelagt till oktober.

Beslutsunderlag
Tjänsteutlåtande KN 2020/191
Remiss - Motion 2019:64 av Tara Twana (S) om att motverka digitalt utanförskap i samband med sjukhusvistelse RS 2019-1169
Motion 2019:64 av Tara Twana (S) om att motverka digitalt utanförskap i samband med sjukhusvistelse

Yrkanden
Ordföranden yrkar bifall till kulturförvaltningens förslag till beslut
Ledamot Tara Twana (S) yrkar bifall till motionen

Propositionsordning
Ordföranden frågar på vart och ett av framställda yrkanden och finner att kulturnämnden beslutar i enlighet med kulturförvaltningens förslag

Beslut
att godkänna föreliggande förslag till svar på motionen samt att översända svaret till regionstyrelsens förvaltning

Reservation
Tara Twana (s) anmäler att Socialdemokraterna reserverar sig mot beslutet.

Region Stockholm

Kulturförvaltningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2020-09-03

Diarienummer:
KN 2020/191

Handläggare:
Torbjörn Neiman

Förslag till svar på motion om digitalt utanförskap i samband med sjukhusvistelse

Ärendebeskrivning

Ärendet är ett remissyttrande över en motion gällande digitalt utanförskap i samband med sjukhusvistelse. Motionen är även ställd till hälso- och sjukvårdsnämnden, Karolinska Universitetssjukhuset och fastighets- och servicenämnden.

Yttrandet ska sändas till regionstyrelseförvaltningen senast 2020-10-01. Svaret skulle ursprungligen ha varit insänt 2020-06-01, men har blivit senarelagt till oktober.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande KN 2020/191
Remiss - Motion 2019:64 av Tara Twana (S) om att motverka digitalt utanförskap i samband med sjukhusvistelse RS 2019-1169
Motion 2019:64 av Tara Twana (S) om att motverka digitalt utanförskap i samband med sjukhusvistelse

Förslag till beslut

Kulturförvaltningen föreslår kulturnämnden besluta

att godkänna föreliggande förslag till svar på motionen samt att översända svaret till regionstyrelsens förvaltning

Bakgrund

Tara Twana (S) har skrivit en motion om att motverka digitalt utanförskap i samband med sjukhusvistelse.

Kulturförvaltningens förslag och motivering

Som motionären skriver finns det ett antal studier som visar att kultur har en positiv inverkan på patienters återhämtning i samband med längre vistelser på sjukhus.

Bilagor: Remiss - Motion 2019:64 av Tara Twana (S) om att motverka digitalt utanförskap i samband med sjukhusvistelse RS 2019-1169
Motion 2019:64 av Tara Twana (S) om att motverka digitalt utanförskap i samband med sjukhusvistelse

Frågan om en utvecklad digitalisering och att bättre tillgängliggöra kultur även via digitala medier är ett av kulturstrategins insatsområden. Till det insatsområdet hör också frågan om digitalt utanförskap.

Förutom att detta adresseras i den mer övergripande kulturstrategin finns digital utveckling och därmed digitalt utanförskap också med som en del av den av nämnden beslutade regionala biblioteksplanen som gäller år 2020–2023.

Inom kulturnämndens ansvarsområde sker en mängd satsningar som syftar till att ge kulturupplevelser i vårdmiljöer. Den viktigaste delen som kulturnämnden ansvarar för är dock i huvudsak analog i form av den konst som finns vårdmiljöerna. Den kontinuerliga satsningen på offentlig gestaltning är omfattande och också väl anpassad till de olika vårdmiljöer som den ska finnas i. Ett exempel på detta är konsten i vårdmiljöer för barn och för olika slags sjukdomstyper och vårdsituationer. Denna stora analoga satsning har under senare tid kompletterats med en välutvecklad så kallad app (mobil applikation) som visar konsten i de olika vårdmiljöerna. Genom appen kan man alltså även uppleva konst som finns i andra vårdmiljöer än den man själv vistas i. Ett pilotprojekt har även redovisats för nämnden avseende Nacka geriatriken där konstpedagoger i samtal med personal har tagit fram ett pedagogiskt material som ska kunna var ett stöd för patienter, anhöriga och personal.

Inom nämndens verksamhetsområde har de senaste åren olika VR-tillämpningar framgångsrikt utvecklats som med bekräftade effekter och positiva upplevelser till både barn och äldre.

Som ytterligare satsningar kan nämnas projektstödet riktat till kultur och hälsa som ofta bidrar till att kombinera kulturella upplevelser med adekvata vårdinsatser, främst riktade till barn och unga, i enlighet med nämndens prioriteringar. Det kompetenscentrum för kultur och hälsa som drivs tillsammans med hälso- och sjukvårdsnämnden syftar till att sprida forskning, goda exempel och metodik om kulturens salutogena effekter. Verksamheten har permanentats.

Vad gäller det övriga kulturutbudet så har den digitala utvecklingen accelererat de senaste åren och alldeles särskilt under Coronapandemin. Ett stort antal kulturaktörer har under denna tid på kort tid utvecklat sina möjligheter till att visa föreställningar, utställningar och konserter strömmade via digitala medier. Detta gäller inte minst stora institutioner i vår närhet som Konserthuset, Folkoperan och Kulturhuset Stadsteatern men också många andra aktörer. Under pandemin har de digitala sändningarna i de flesta fall

varit det enda som varit möjligt att ta del av, men det finns anledning att tro att digitala strömmade kulturupplevelser kommer att fortsätta vara ett starkt komplement till levande föreställningar och upplevelser även i ett normalläge utan stor smittspridning.

För att ta del av detta starkt växande digitala utbud är självklart tillgängliga wifi-nätverk en viktig förutsättning, även inom vårdmiljöer. Patienters tillgång till wifi på Region Stockholms sjukhus bedöms som relativt god. Streamingtjänster av musik, film och litteratur är exempel på digitala kanaler med kulturutbud. Därmed främjar sjukhusens tillgång till wifi för inneliggande patienter möjligheten att använda digitalt kulturutbud. Samtidigt ska nämnas att inom regionen har flera åtgärder genomförts för att öka den digitala tillgängligheten till Region Stockholms digitala tjänsteutbud utifrån *lagen om tillgänglighet till digital offentlig service*.

Motionären berör också frågan om ett digitaliserat sjukhusbibliotek. Här anser förvaltningen att om digitala lösningar efterfrågas för läsande så finns redan befintliga e-bokslösningar. E-böcker kan lånas elektroniskt via vilket folkbibliotek som helst där man har lånekort. Här kan Regionbibliotek Stockholm bistå med kunskaper om hur läsning bäst tillgängliggörs för patienter i vårdmiljö.

Förvaltningen anser utifrån resonemanget ovan inte att det bör tas fram en separat handlingsplan för digitalt utanförskap vid sjukhusvistelse, som motionären föreslår. Detta kan hanteras inom redan befintliga strategier. Ett stort kulturutbud som också till stora delar är tillgängligt digitalt finns redan att tillgå och kan med vissa tekniska förändringar göras tillgängligt även i vårdmiljöer.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Beslutet innebär i dagsläget inga ekonomiska konsekvenser för kulturnämnden.

Beslutsexpediering

Regionstyrelseförvaltningen, registrator

Eva Bergquist
Förvaltningschef

Torbjörn Neiman
Avdelningschef

KAROLINSKA UNIVERSITETSSJUKHUSET

2020-09-29

Dnr K2020-0640

Regionledningskontoret
Registraturen
registrator.lsf@sll.se

Remissyttrande avseende Motion 2019:64 av Tara Twana (S) om att motverka digitalt utanförskap i samband med sjukhusvistelse

Karolinska Universitetssjukhuset (nedan Karolinska) har tagit del av remissunderlaget "Motverka digitalt utanförskap i samband med sjukhusvistelse" (RS 2019–1169) och tackar för möjligheten att här ge vår syn på promemorian.

Karolinska delar synsättet om digitaliseringens möjligheter och att tillgängliggöra kultur i än större utsträckning inom sjukvården. Karolinska ställer sig även positiva till förslaget att ge kulturnämnden i uppdrag att göra en handlingsplan för att motverka digitalt utanförskap i samband med sjukhusvistelse.

Gällande exemplet kring publikt Wifi så finns ett sådant tillgängligt för Karolinskas patienter och besökare som vistas på sjukhusområdet – med en förinställd sessionstid om åtta (8) timmar. Vidare har under våren 2020 ett beställningsförfarande införts som vid särskilda behov möjliggör förlängd åtkomsttid till gästnätverket – avsett för exempelvis patienter och anhöriga – i upp till ett år. Under 2020 har en rad andra digitala initiativ, av såväl tillfällig som permanent karaktär, sjösatts för att motverka digitalt utanförskap. Bland annat har anhörigbesök via video erbjudits särskilda patienter, med mycket lyckat utfall.

När det gäller digitaliserat sjukhusbibliotek så har Karolinska redan i dag avtal med Stockholms stadsbibliotek, vilket ger samtliga patienter tillgång till e-böcker, ljudböcker och filmer – förutsatt att patienten själv äger en mottagare i form av smartphone, platta eller dator. Om patienten själv söker hälso- och sjukvårdsinformation finns möjlighet att söka i medicinska e-resurser på bibliotekets webbplats. I dagsläget har inte alla patienter tillgång till mottagare och besöker då ofta biblioteket för att via dator på plats söka information, betala räkningar eller hålla kontakt med omvärlden. Vidare finns möjlighet till utlån av bandspelare, DVD- eller CD-spelare och hörlurar om patienten önskar alternativa sätt att läsa.

Beslut om detta yttrande har fattats av sjukhusdirektör Björn Zoëga på delegation av styrelsen för Karolinska Universitetssjukhuset. Ärendet har föredragits av Kalle Conneryd Lundgren, Operativ Direktör Karolinska Universitetssjukhuset.

Björn Zoëga
Sjukhusdirektör Karolinska Universitetssjukhuset

Delges: Registrator K
Exp sign: 2020-09-29

§ 110

Remiss - Motion 2019:64 av Tara Twana (S) om att motverka digitalt utanförskap i samband med sjukhusvistelse

FSN 2020-0037

Ärendebeskrivning

Fastighets- och servicenämnden har beretts möjlighet att yttra sig över motion 2019:64 av Tara Twana (S) om att motverka digitalt utanförskap i samband med sjukhusvistelse.

Beslutsunderlag

Serviceförvaltningens tjänsteutlåtande den 1 oktober 2020
Motion 2019:64 av Tara Twana (S) om att motverka digitalt utanförskap i samband med sjukhusvistelse

Yrkanden

Charlotte Broberg (M) yrkar bifall till förvaltningschefens tjänsteutlåtande.

Beslut

Fastighets- och servicenämnden beslutar följande.

Fastighets- och servicenämnden yttrar sig över motion 2019:64 av Tara Twana (S) om att motverka digitalt utanförskap i samband med sjukhusvistelse i enlighet med förvaltningschefens tjänsteutlåtande.

Expedieras till

Akt
Regionledningskontoret, registrator

Fastighets- och servicenämnden
Serviceförvaltningen
Ledningsstab
Clara Wahren

TJÄNSTEUTLÅTANDE FSN 2020-0037

Fastighets- och servicenämnden

Yttrande över motion 2019:64 av Tara Twana (S) om att motverka digitalt utanförskap i samband med sjukhusvistelse

Ärendebeskrivning

Fastighets- och servicenämnden har beretts möjlighet att yttra sig över motion **2019:64** av Tara Twana (S) om att motverka digitalt utanförskap i samband med sjukhusvistelse.

Beslutsunderlag

Serviceförvaltningens tjänsteutlåtande den 1 oktober 2020
Motion 2019:64 av Tara Twana (S) om att motverka digitalt utanförskap i samband med sjukhusvistelse

Förslag till beslut

Fastighets- och servicenämnden beslutar följande.

1. Fastighets- och servicenämnden yttrar sig över motion 2019:64 av Tara Twana (S) om att motverka digitalt utanförskap i samband med sjukhusvistelse i enlighet med förvaltningschefens tjänsteutlåtande.

Förvaltningens förslag och motivering

Bakgrund

Motionären föreslår att ge kulturnämnden i uppdrag att göra en handlingsplan för att motverka digitalt utanförskap i samband med sjukhusvistelse. I motionen nämns tillgång till Wi-Fi och digitaliserat sjukhusbibliotek för patienter.

Överväganden

Yttrande

Tillgång till trådlösa nätverk (Wifi) med patientåtkomst är efterfrågat av patienter. Behovet drivs delvis men långt ifrån enbart av behovet ta del av ett brett kulturutbud på internet, utan också av behovet att under vistelsen

hålla kontakten med anhöriga och vänner genom e-post och olika former av sociala medier och med sin arbetsplats. Att på detta sätt kunna bryta den isolation det kan innebära att ligga inne på sjukhus är förstås en värdefull möjlighet för många.

Sjukhus och andra vårdgivare i Region Stockholm ansvarar själva för att beställa och finansiera nätverk (fasta och trådlösa) till sina lokaler. Detta gäller även för trådlösa nätverk med patientåtkomst. För regionens egna vårdgivare är fastighets- och servicenämnden eller SLSO som levererar trådlösa nät utifrån de beställningar som görs. I enstaka fall är det också vårdgivaren själv som svarar för näten.

Då ansvaret är delat och trådlösa nät redan efterfrågas av inneliggande patienter kan fastighets- och servicenämnden inte bedöma om det finns något behov av att särskilt stimulera utbyggnaden av sådana trådlösa nät med patientåtkomst generellt eller i vissa typer av vårdverksamheter.

Om vårdgivare skulle fatta beslut om sådana beställningar är det dock en leverans serviceförvaltningen kan organisera och genomföra för de som i övrigt använder sig av serviceförvaltningens tjänster inom området.

Eftersom det inte är känt vart det eventuellt saknas trådlösa nät med patientåtkomst idag, och eftersom kostnaden för utbyggnad av nät varierar med lokala förutsättningar kan fastighets- och servicenämnden inte bedöma vad kostnaden för att införa tillgång till trådlösa nätverk för patienter skulle kunna vara. I det fall det beslutas om framtagande av en handlingsplan inom området bör uppdraget omfatta att kostnaderna för genomförandet beräknas och finansieringen utredas.

Eftersom trådlösa nät med patientåtkomst är en vårdgivarfråga som inte bara rör åtkomsten till kulturutbud, och eftersom kulturnämnden inte i sin ordinarie verksamhet har något ansvar för vårdgivarnas verksamhet eller nätleverans, bör ett eventuellt uppdrag om handlingsplan läggas på regionstyrelsen alternativt hos någon av regionens vårdgivare. På så sätt kan det bäst tillses att alla olika aspekter i att motverka det digitala utanförskapet beaktas, samtidigt som hänsyn tas till patienternas förutsättningar i vårdmiljö och vårdens förutsättningar att finansiera nätverk och realisera nyttor.

Fastighets- och servicenämnden har inte ansvaret för något sjukhusbibliotek, digitalt eller fysiskt.

Ekonomiska konsekvenser
Beslutet har inga ekonomiska konsekvenser.

Stefan Schildt
Förvaltningschef

Eleonore Hammare
Chef SF IT

Beslutsexpediering:
Akt
Regionledingskontoret, registrator